

Koroška Domovina

(Kärntner Heimat)

stev. 19.

Klagenfurt, dne 9. maja 1930.

leto XI

Uredništvo in upravništvo
Fröhlichgasse 43

Neodvisen list za domoljubne Korošce

Telefon št. 475

Izhaja vsak petek. — Stane četrtletno 1 S, posamezna številka 12 g. — Pri morebitnem povišanju se ima daljša naročnina doplačati. — Naročnino je vpslati vedno v naprej. — Pritožbe glede nerednega dostavljanja lista so poštnine proste, če so odprte. — Inserati se zaračunajo po določenih cenah

Auflösung der „Jugoslovenska Matica“ in Laibach.

Der „Jutro“ berichtet: Die Polizei hat am 27. April in den Vereinsräumen der „Jugoslovenska Matica“ in Laibach im Hause der Adria-Donau-Bank eine Hausdurchsuchung durchgeführt. Am 28. April hat eine besondere Polizeikommission dem Präsidenten des bevollmächtigten Ausschusses, Dr. Johann Pretnar, ein Dekret der Banalverwaltung übergeben, mit dem die „Jugoslovenska Matica“ aufgelöst wird. Gleichzeitig hat die Polizeikommission das Vereinsvermögen aufgenommen und die Vereinsräume versiegelt. Das Auflösungsdekret sagt unter anderem: „Die Polizeiverwaltung in Laibach hat in ihren Vereinsräumen eine unerwartete Hausdurchsuchung durchgeführt, wobei sie ausländische Drucksachen gefunden und beschlagnahmt hat, deren Einfuhr behördlich verboten ist. Der Verein hat mit diesem Vorgehen sein statutarisches Arbeitsfeld überschritten. Deshalb ordne ich auf Grund der Paragraphen 24 und 20 des Vereinsgesetzes vom 15. November 1867, StGB. Nr. 134, die Auflösung ihres Vereines an. Gegen diese Entscheidung ist die Beschwerde an das Ministerium des Innern binnen sechzig Tagen nach der Zustellung gestattet. Die Beschwerde hat aber wegen der Wahrung öffentlicher Interessen keine Aufschiebungskraft.“ — Gleichzeitig mit der „Jugoslovenska Matica“ wurde in Laibach auch die Organisation der jugoslawischen Emigranten, die Jugoslovenska Straža aus dem gleichen Grunde aufgelöst.

Wir verzeichnen diesen Bericht des „Jutro“ nicht deshalb, um an den Verfügungen der jugoslawischen Regierungsorgane Kritik zu üben, sondern um daraus für unser Land die entsprechenden Folgerungen abzuleiten. Mag die Auflösung der „Jugoslovenska Matica“ und der

übrigen kulturellen Vereinigungen der Slowenen in Jugoslawien aus welchem Grunde immer erfolgt sein, es ist und bleibt eine höchst bemerkenswerte Tatsache, daß es nunmehr slowenisch-nationale Vereine in Jugoslawien überhaupt nicht mehr gibt, sondern nur mehr in — Kärnten. Es ist sicherlich ganz ungewöhnlich, daß der von den Leuten der „Koroška slovenska stranka“ so hoch gepriesene südslawische Nationalstaat alles tut, um das Slowenentum zu unterdrücken, während man im deutschen Staate Oesterreich, bzw. im deutschen Lande Kärnten sogar so weit gegangen ist, diesem im eigenen Nationalstaat von der Vernichtung bedrohten slawischen Stamm eine Kulturautonomie anzubieten!

Eigentlich können uns unsere „unentwegten nationalen Slowenen“ leid tun. Bei uns fühlen sie sich angeblich unterdrückt und geknechtet und „daheim“ nimmt ihnen der Serbe Sprache und Stammesbewußtsein weg, zugunsten eines Groß-Serbiens! Die kulturellen und die Sokolvereine sind allesamt aufgelöst, bzw. unter serbisches Diktat gestellt. In den Schulen wächst der Raum, den die serbische Sprache einnimmt, so sehr, daß die slowenische Sprache in Kürze überhaupt verschwinden wird. Alle Posten der Verwaltung und der Armee, die von irgendwelcher Bedeutung sind, befinden sich in den Händen der Serben, die das begreifliche Bestreben haben, die Machtmittel des Staates in Sicherheit zu wissen. Was soll da noch auf unsere Kärntner Slowenen anziehend wirken? Es ist nur schade, daß man jene Leute, die im „Koroški slovenec“ alles in Kärnten, was nicht ihre Unwahrheiten nachbetet angreifen, nicht ein wenig nach Slowenien in serbische Erziehung geben kann!

Zvezni kancler dr. Schober v Parizu in Londonu.

Naš zvezni kancler dr. Schober je odpotoval dne 28. aprila v Pariz, kjer so ga pozdravili na kolodvoru zunanji minister Briand, zastopnik predsednika francoske republike, osebe avstrijskega konzulata in osebnosti avstrijske kolonije v Parizu. Zvezni kancler je obiskal francoskega zunanjega ministra in z njim ostal v polurnem razgovoru, kateremu je prisostvoval tudi naš poslanik v Parizu Grünberger. Zvezni kancler je obrazložil ministru gospodarski in politični položaj Oesterreicha od sklepa mirovnih pogodb dalje in je zunanje minister pokazal za izvajanja polno razumevanje. Priredili so tudi v čast kanclerja zajtrk, kateremu se je udeležil ves diplomatski zbor, člani francoske vlade, zastopniki parlamenta in vodilni uradniki francoskega zunanjega ministrstva.

Glavni predmet pariških pogajanj je bilo sklenitev posolja za izvrševanje gospodarskega programa. Izjavil je tam tudi, da je Oesterreich pravo križišče v evropskem prometu. Nova cestna zveza od severa proti jugu preko Alp in od Klagenfurtu do Graza nikakor ni vojnoslovna. Že leta in leta zahteva domače prebivalstvo to zvezo, in se bo zgradila ta zveza s prispevki interesiranih dežel in zvezne vlade.

Dr. Schober je s svojim sprejemom v Franciji zelo zadovoljen ter upa, da so tam posebno dobro razumeli miroljubnost avstrijske zunanje politike.

Iz Pariza je zvezni kancler potoval v London. Tudi tam je imel zaporedoma razgovore z različnimi državniki in osebnostmi finančnega sveta. Sprejel ga je tudi angleški kralj in stem priznal v imenu an-

gležke države da je Oesterreich dovršil veliko delo po strašnih in dolgih izkušnjah. Dr. Schober je ob tej priliki tudi izjavil, da se je zahvaliti krepkopoljnosti angleškega zakladnega ministra Snowdena, da je Oesterreich na haški konferenci dosegla vse, kar je želel.

Po svojem prihodu v Wienu je izjavil dr. Schober, da mu so ljubeznjiva pobavila iz Pariza in Londona dala prilika, da se vladama Anglije in Francije zahvali za obilno pomoč našim zahtevam v Haagu in ju pobljže seznaniti z razvojem političnih in gospodarskih razmer v Oesterreichu, da stem poglubi zaupanje v našo državo in da pridobi pomoč od strani teh držav, ki pomenijo važne činitelje za vso Evropo. Končal je izjavo: „Zdi se mi, da sem tekom razgovorov z zastopniki teh močnih držav uspel. Kot Oesterreicher se tega veselim, ker ima naš narod polno pravico do boljše bodočnosti in do gospodarskega in političnega napredka.“

Tudi „Slovenska Straža“ razpuščena.

V ljubljanskem „Jutro“ beremo, da je za „Jugoslovensko Matico“ bila tudi razpuščena „Slovenska Straža“. Razpuščena je iz istih razlogov, kakor sta bila razpuščena „Jugoslovenska Matica“ in Organizacija za izseljence. Našli so namreč v pisarni povodom oblastne preizkave komunistični in taki tiskani predmeti, katerih uvoz iz inozemstva je zabranjen. — Čudno je, da „Slovenec“ molči ter nič ne piše proti razpustu. S tem pa priznava, da je policija našla tiskovine komunistične vsebine. Če bi bili razpustili v Oesterreichu kako slovensko društvo zaradi tiskovine, ki so tiskane v inozemstvu, bi bil takoj na mestu, v Jugoslaviji pa molči. Zakaj? No, živimo v svobodni državi.

In kaj dela proti temu dr. Kožec? Odpotoval je v Carigrad in Sofijo in ima baje nalogo da pripravlja združitev bolgarsko-pravoslavne in tursko-grško-pravoslavne cerkve s srbsko-pravoslavno cerkvjo in da tako ustanovi veliko narodno jugoslovensko cerkev pod vodstvom srbskega patrijarha. V času, ko sedi dr. Korošec v belgrajski vladi se je ustanovilo oziroma se ustanovljajo v čisto rimsko-katoliški Sloveniji (izvzemše majhne evangelijske manjšine) že 5 srbsko-pravoslavnih cerkv in sicer v Ljubljani, Bledu, Slatini, Celjah in Mariboru. — Z razpusitvijo „Jugoslovenske Straže“ so v Jugoslaviji izginila vsa slovensko-narodna društva in obstojajo slovensko-narodna društva samo še v Kärntnu. Vsa kulturna in sokolska društva Slovencev so razpuščena in v šolah se razprostira srbski jezik v taki meri, da bo izginil slovenski jezik v kratkem sploh.

Razširjajte naš list. Če ste ga brali, dajte ga sosedu!

V. b. b.

Nicht angenommen
Refuse

Bitte nicht bei Tisch
Betreffend: ...

5. Mai 1919.

Dem Andenken der Befreiung Bleiburgs.

In den ersten Tagen des Monats Mai 1919 erlebte das Kärntner Volk eine Heldenzeit. Im heiligen Zorn über den feindlichen Einfall war es aufgestanden und hatte die Stadt Völkermarkt im Sturm befreit. Im Laufe des 4. Mai begann der Gegner auch aus den Brückenköpfen an der Drau zu weichen und ging bis in den Raum von Bleiburg zurück. Ein Vorstoß der zweiten Kompagnie des Klagenfurter Volkwehrrbataillons unter dem Kommando des Ol. Steinacher gegen Einersdorf durchbrach die jugoslawische Aufmarschstellung und unterband die Straße Lippitzbach—Bleiburg.

In Bleiburg löste der Gefechtslärm von Einersdorf bei den jugoslawischen Truppen panischen Schrecken aus. Auf die Bevölkerung aber wirkte er elektrisierend. Noch vor den Augen des flüchtenden Feindes erschienen an den Fenstern und Dächern die deutschen Farben neben denen Kärntens und Oesterreichs. Um halb 7 Uhr früh des 5. Mai besetzte ein Zug der Kärntner die Stadt, begrüßt vom unbeschreiblichen Jubel der Bevölkerung. Noch beschoß der Feind von Heiligengraber andauernd mit Maschinengewehren Einersdorf, noch waren der Bahnhof Bleiburg, Feistritz und St. Michael von den Jugoslawen besetzt und gegen Ebersdorf schob sich sogar eine feindliche Nachhut heran. In dieser gefährlichen Lage sammelten die jungen Leute die weggeworfenen Gewehre der Geflohenen, Kinder trugen den Wehrmännern die Munition aufs Schloß und man machte sich zu harter Abwehr bereit. Doch wich der Gegner um halb 10 Uhr vormittags von Heiligengraber über Aich gegen Leifling und von Einersdorf über den Strojnahang gegen St. Daniel; auch Loibach wurde geräumt. Um 10 Uhr vormittags war aller Gefechtslärm um Bleiburg verstummt.

Unendlicher Jubel begrüßte die nunmehr einmarschierenden Abteilungen. Aber die Festesfreude war getrübt durch die Sorge der Frauen um die als Geiseln verschleppten Männer. Mit Völkermarkt, Eisenkappel und Ferlach hat wohl Bleiburg am ärgsten die jugoslawische Bedrückung gespürt. Die Treue dieser Stadt hat sich in den Jubeltagen nach der Befreiung ebenso bewährt wie in den Tagen des großen Leidens.

Priporočilno pismo.

Joža Krivec je bil velik siromak. Nara-va mu je naklonila bolj šibko telo, a tudi njegova volja je bila slaba. Bil je one vrste omahljiv, v, ki vedno rabijo nekoga, da jih poriva naprej v življenjskem vrvežu. Kaj čuda, če se je nekega dne znašel na cesti brez službe in kruha. Več mesecev je zaman taval po mestu in iskal službe. Povsod so ga odklanjali.

In končno, kako naj najde službo človek brez protekcije. Kdor nima vsaj enega vplivnega zaščitnika in pokrovitelja, ta se zaman ponuja, pa če so njegova spričevala še tako odlična. Glavno je — priporočilno pismo.

Priporočilno pismo! Tega pa Joža ni imel. Pretehtal je vso svojo zlahoto, da bi staknil med njo kakega vplivnejšega možaka, ki v onih krogih, ki zaposlujejo tuje moči, kaj velja. A ni ga našel. Končno se je spomnil svojega sošolca z gimnazije, ki ga je poveljna doba dvignila visoka nad njegove sposobnosti in zasluge. Na tega se je obrnil in tako res postal srečen posestnik priporočilnega pisma. Poleg tega pa je še dobil dober nasvet, naj se obrne na gospoda direktorja Hipotekarno-kreditne banke.

Joža ni odlašal. Svojo najboljšo obleko je pošteno okrtačil in se podal na težavno

Veleizdajniški proces proti Hrvatom v Belgradu.

Splošno zanimanje inozemstva se ozira na velikanski proces zoper hrvatskega voditelja dr. Mačka in tovariše, ki traja že teden dni in bo trajal najmanj en mesec.

Predzgodovina tega procesa je zelo zanimiva in za ondotne razmere značilna. Nova država Jugoslavija je bila ustavljena po „mirovni pogodbi“ v Sent Germainu v znamenju zjedinenja treh enakopravnih narodov Srbov, Hrvatov in Slovencev in je dobila tudi ime SHS. Mislili so seveda Hrvati in Slovenci na federalistično (zavezno) državo, kjer so vsi narodi enakopravni in uživajo gotovo avtonomijo. Ampak kmalo se je začelo srbsko stremjenje po centrali zaciiji (osredinjanje) uprave, katero so podpirali tudi gotovi radikalni slovenski elementi. Temu so se protivili Hrvati, ki so bili vajeni pod Oesterreich-Ungarn omejene avtonomije, zakonskim potom; zlasti se je uspešno bojeval Stefan Radič in njegova stranka. Posledica tega so bili usodopolni strelji fanatičnega (prenapetega) srbskega radikalca Punicca v sobranju, pri čemer so padli odlični hrvatski voditelji, med njimi tudi Radič.

Res se je atentat vršil brez vednosti vlade, a izkoristila je položaj v svrhu nadaljnega osredinjanja (centralizacije), odpustila parlament in končno uvedla diktaturo kralja, ki se je pa po mnenju inozemskih listov spremenila v zadnjem času v diktaturo generalov.

Z začetka so Hrvati diktaturo deloma pozdravili, ker so upali, da jim bo pravična, a so se kmalo prepričali, da so se varali in da se gre le za centralizacijo in nadvlado Srbov. In pred kratkim se je slišalo, da je bil novi voditelj najmočnejše hrvatske stranke dr. Maček in še 23 sodrugov aretiran radi veleizdaje. Tragičen proces hrvatskega naroda se je začel. Iz dosedanjega poteka procesa je posneti sledeče:

Med Hrvati se je ustanovila organizacija mladih nezadovoljencev, katera ima, kakor obtoženci trdijo le politične namene kakor pa obtožnica trdi, ima teroristične cilje, je pripravila atentate na generale in državna poslopja in tudi že poskusila razne atentate. Dr. Maček pa jih je baje podpisal z denarjem. Obtožnica se opira na priznje obtožencev pred policijo in v preiskavi ter na osem prič. Dosedaj zaslišani obtoženci so vsako krivdo skoraj docela zanikali in trdijo, da jim je policija oziroma policijski ravnatelj dr. Bedeneković

priznanje z mukami izsilil. Ta zagovor beležijo pa le inozemski listi, dočim slovenski listi (Slovenec itd.) tega očitno radi cenzure (presoje) zamolčijo. Najbolj zanimiva bo seveda obravnava z dr. Mačkom.

O daljnem poteku in izidu velikanskega procesa bomo svoj čas poročali, sedaj hočemo le pripomniti, da je hrvatski poslanec dr. Krnjevič vložil pri sekretariatu društva narodov (Völkerbunda) v Genfu sledeči značilni „apel“ (sklic) hrvatskega narodnega zbora. „Apel“ hoče opozoriti na dosednji nevarni položaj na Hrvatskem vsled absolutičnega (samovladarskega) nasilja. Spis razlaga, da so vse politične pravice razveljavljene, da je varnost lastnine in življenja na Hrvatskem v nevarnosti. Kot sredstvo imajo cenzuro (presojo listov itd.), interniranje (zapiiranje) hrvatskih politikov in izjemno sodnjo v Belgradu, ki sodi o političnih zadevah. Ta sodnja je v dveh dneh prisodila 38 osebam 166 let ječe. Spis omenja razdelitev hrvatskih dežel, prepoved hrvatskega imena in hrvatske zastave in naposled aretacijo dr. Mačka in njegovega glavnega zagovornika.

Spis zahteva, da Völkerbund naj pošilja svoje zastopnike k sodni obravnavi proti dr. Mačku zaradi mednarodne kontrole in da se naj napravi konec nadvladi Srbije nad Hrvati.

Li je vzel sploh društvo narodov to spomenico v pretres, se dosedaj še ni doznalo.

Krvavi spopadi v Južni Ameriki.

V mestu San Martin v Buenos Aires je prišlo pri proslavi 1. maja do orgorčenih cestnih pobojev. Spopad so izzvali člani pekovske strokovne zveze, ki so poskušali onemogočiti promet. Nekega policista, ki je proti tej nameri nostopil, so oboroženi peki napadli ter ga ustrelili. Ko je nato priteklo večje število policijskih stražnikov, so jih demonstranti sprejeli s salvo strelav iz revolverjev, pri čemer je bil neki stražnik ubit, več pa težko ranjenih. Končno so morali prihiteti na pomoč vojakov, ki so z orožjem šli na peki. Dve osebi sta bili ubiti, 15 pa težko ranjenih. 40 pekov je bilo aretiranih. — V državi Parahyba je prišlo tudi do krvavih spopadov med vojaškimi četami in upornikov, kjer so čete, ki so bile v premoči, obstreljali upornike, katerim pa se je kljub temu, da je bilo samo 70, posrečilo odbiti vse naslake čet ter končno še zanetiti njihovo skladišče streljiva, pri čemer je bilo ubitih 14 vojakov. Skupno je padlo nad 50 vojakov. Uporniki so utrpili izgubo 34 mrtvih.

pot. Ravnatelja baš ni bilo v pisarni, ko je plašno potrkal na vrata, stiskajoč v levici priporočilno pismo. Mesto ravnatelja ga je sprejel sluga. Joža mu je zaupno razložil namen svojega prihoda in mu seveda najprej pokazal priporočilno pismo. Kajti nikdar ne veš, kdo je več, sluga ali direktor. Sluga ga je pomenljivo pogledal od nog do gave, vzel pismo in ga začel z vso važnostjo, kakor se pri takem poslu spodobi, razgrinjati in čitati. V tem pa nenadoma vstopil ravnatelj. Sluga se mu globoko prikloni, pri tem pa naglo skrije pismo v svoj globoki žep. Joža ni imel časa, da bi segel po njem. Po ponižnem pozdravu se je sluga odstranil. Joža pa je stal pred vsemogočnim, od katerega je bila odvisna njegova nadaljna usoda. V mislih ga je mučila zavest, da je lahakomiselnio izročil priporočilno pismo slugi, dočim sedaj ravnatelju ne bo imel ničesar pokazati. Saj mu vendar ne more zaupati, da je pismo najprej dal slugi in ga šele nato izročil ravnatelju.

Ravnatelj je med tem udobno sedel k svoji pisalni mizi ter začel pazljivo motriti očitno neprijetnega gosta. V malo osornem tonu ga je končno ogovoril:

„Torej kaj želite?“

„Namreč . . .“ je začel jecljati Joža, nevede, kako bi se izmotal iz zadrege.

„Recite mi, ali ni tu za poginiti?“ Pri

tem je udaril ravnatelj po mizi, da se je dvignil cel oblak prahu. „Vidi se, da tu nihče ne dela . . . Samo pogledjte ta prah na mizi . . . Ta nered . . . Ne, to se mora enkrat za vselej nehati . . . Torej prosim, gospod. Stopite bliže! Kaj želite od mene?“

Joža se je okorajžil: „Namreč, gospod ravnatelj . . .“

Ravnatelj mu pokaže na stol: „Sedite!“ Joža začne znova v skrajni razburjenosti: „Oprostite, gospod ravnatelj . . .“

Ravnatelju postaja stvar neprijetna. Nervozno pogleduje na uro. „Ze dobro, že dobro. Toda prosim vas, povejte, kaj želite od mene.“

„Gospod ravnatelj, jaz sem namreč prišel . . . dvolim si vprašati . . . morda bi bilo mogoče, da bi . . .“

„No, le na dan z besedo!“

„ . . . morda dobil kako mesto . . .“

„Mesto? Hm!“

„Da, gospod ravnatelj, če bi me sprejeli v službo.“

„Če vas prav razumem, hočete vedeti, če je pri nas kako mesto prosto in če bi bil pripravljn, vam to mesto podeliti?“

„Da, prav tako, gospod ravnatelj.“

„Potem pa govorite jasno in razločno. O, dolgo je že tega, kar me je zadnjič nekdo prosil za kako mesto.“ je dostavil ravnatelj nekoliko ironično. „Ali imate kako

Kärntner Volksabstimmungs-Gedenkfeier 1930.

Der Landes-Pressereferent teilt mit:

Der Jugendausschuß tagte unter dem Vorsitz des Landesrates Dr. Angerer in Anwesenheit der beiden Landesschulinspektoren, der Direktoren der Mittel- und Fachschulen, der Bezirksschulinspektoren, Vertreter der Lehrgewerkschaften, eines Lehrers aus der Zone A, des Vertreters des Heimatbundes und des Buchhändlers Artur Kollitsch im kleinen Wappensaal.

Nach dem von Landesschulinspektor Dr. G. Graber entwickelten Programm bleibt der 9. Oktober für die Jugendschulfrei und ist folgendes vorgesehen: ein Festzug der gesamten Schuljugend Klagenfurts um 9 Uhr vormittags von der Stadt auf die Kreuzbergwiese, dort eine Feier mit Gedenkrede, Sprechchören und Vorträgen; ein Fackelzug der reiferen Jugend nach Einbruch der Dämmerung; Schmücken der Heldengräber; Abstimmungsfilm im Schulkinos des Bundesgymnasiums; Grenzbegehung durch die Jugend. Zu diesen Veranstaltungen werden auch Abordnungen der auswärtigen Schuljugend eingeladen werden, ebenso steht der Abstimmungsfilm den übrigen Schulen des Landes auf Bestellung zur Verfügung. Außerdem sollen im laufenden Schuljahr die Ausflüge in die Zone A geleitet werden und eine Woche vor dem Festtag ein Straßensingen der Schüler stattfinden. Zur Durchführung dieses Programms wurde ein eigener Unterausschuß unter dem Vorsitz des Landesschulinspektors Prof. Wolsegger gebildet. Ein ähnliches Programm wird in Villach auf der Napoleonwiese unter der Leitung des Bezirksschulinspektors Andr. Schrott durchgeführt. St. Paul plant eine Gedenkfeier in Verbindung mit einer Theateraufführung am 27. September; Spittal und Wolfsberg schließen sich dem vorgeschlagenen Programm an. An den Landschulen soll die Feier im allgemeinen am 10. Oktober stattfinden. Dort, wo dieser Tag in die Hauptferien fällt, ist sie über Anordnung des Bezirksschulrates in den November zu verlegen.

Rusko delavstvo štrajka.

IV državnih tvornicah v Stalingradu v Rusiji so delavci začeli stavkati, ker premalo prejema hrane. Stavkujoče delavstvo zahteva ponovno dopustitev privatne prodaje živil.

priporočilno pismo? Dajte sem, kar imate!"

Jožeta je oblivala zona. Sedaj bo treba priznati nerodnost. Naglo se je vzravnal: „Gospod ravnatelj, dovolite, da vam pojasnim . . .“

„Ne, ni treba. Ne potrebujem nikakih pojasnil. Le dajte mi svoje priporočilno pismo!“

„Namreč, gospod ravnatelj . . .“

„Namreč, kaj namreč.“

„Jaz namreč nimam . . .“

„Nimate?“ se je začudil ravnatelj, dočim je Jožeta znova oblipl pot ter se je pričel tresti ko šiba na vodi. „Česa nimate? Tak govorite vendar! Ali morda celo nimate priporočilnega pisma?“

„Gospod ravnatelj, moram vam namreč priznati . . .“

„Ne, ne, ne priznajte ničesar!“

Med tem ga je ravnatelj fiksiral od pet do glave, kakor da bi ga hotel prebosti. Joža je vsak hip pričakoval, da ga bo posadil na hladno. Toda mesto tega ga je strogi ravnatelj prijazno potepil po ramih, se mu prijazno nasmehnil in mu ponudil sedež na mehkem fotelju. Joža je od začudenja kar strmel.

„Gospod! Petnajst let sem že ravnatelj Hipotekarno-kreditne banke, a doslej ni

Izgredi v Španiji.

V Španiji se je politični položaj zopet poostiril. Pri neki manifestaciji za nekega pomiloščenega glavnega obtoženca, ki je pripravljala leta 1925 v Barceloni atentat na dvorni vlak, je policija rabila orožje ter je bilo pri tem ranjenih 36 oseb. Neki voditelj je na nekem zходу ostro napadal kralja, češ, da je glavni krivec in soodgovoren za diktaturo.

Italija zgradi 29 vojnih ladij

Italijanski ministrski svet je po poročilih raznih listov sklenil, da zgradi l. 1930 29 novih vojnih ladij. Zgradilo se bo 1 križarka, 2 zavarovani poizvedovalni križarki, 4 torpedovke za visoko morje in 22 podmornic. S tem se prizadeva Italija z vsemi silami, da ne bo ostala za Francijo s svojimi pomorskimi oborožitvami.

Letalska nesreča.

Na letališču pri Düsseldorfu (Deutschland) se je vršil letalski dan, zvezan z različnimi predvajanji v zraku. Kot glavna točka je bil napovedan prehod v zraku iz enega letala na drugega. Ko se je letalec, ki je hotel prestopiti v zraku na drugo letalo, dvignil z letalom in poskusil prestopiti nad njim leteče letalo s pomočjo vrhne lestve, ki jo je spustilo vrhne letalo, je zagrabil v zraku nihajočo vrhno lestvo, a se mu ni več posrečilo iz nepojaznenih vzrokov zagrabit prvega klina lestve in je tako nihal v zraku zapleten v konec vrvi. Letalec v vrhnjem letalu je nato poskusil potegniti lestvo k sebi v letalo s pomočjo nadomestne vrvi, kar se mu pa ni posrečilo. Ker je bilo vsak hip pričakovati, da bo letalec na vrvi omagal in treščil na zemljo, je policija razprostrla velike plahite, na katere naj bi ga vlovili pri padcu. Letalo je nato zavozilo počasi nad plahitami in je na vrvi zakopčani letalec poskusil prerezati v tistem hipu vrvi na lestvi, da bi padel na plahite. To se mu pa ni posrečilo. Ko je potem letalo letelo kakih 20 m visoko nad zemljo je letalo vleklo letalca nad 100 metrov dalec po tleh ki bil pri tem težko ranjen. Končno je letalo pristal in so bolničarji napol mrtvega prenesli v bolnico.

Dopisi.

Stein im Jauntale.

Liedertafel. Die junge Sängerrunde Stein gibt schon am 25. Mai um 4 Uhr nachmittags im Gasthause des

minul še noben mesec, kaj pravim mesec, niti teden, da ne bi vsaj eden prišel s kakim priporočilnim pismom.“ Joža se je že hotel zopet opravičevati, toda ravnatelj ga ni pustil do besede. „Pustite, da vam razložim. Vi veste, da imam stike z raznimi krogi in da mi je na teh stikih mnogo ležeče. Lahko si zato predstavljate, v kako zadrego me spravljajo taka priporočilna pisma. Če odklonim tega, a vzamem varovanja onega, je zamerā na vse strani. Zato sem doslej vse odklanjal, da se izognem zameri, dasi ne manjka dela in bi nujno potreboval novih moči!“

A, si je oddahnil Jože.

„Vi ste inteligenten mož, kakor vidim. Ugajate mi in zlasti še radi tega, ker mi niste že oddaleč pomolili pod nos kakega priporočilnega pisma. Vi ste nastavljeni in lahko že jutri nastopite svoje mesto. Svoje ljudi plačam dobro, vi pa dobite še posebno doklado, ker ste edini, ki si je brez priporočilnega pisma upal do mene.“

Prijazno mu je stisnil roko in se poslovil. Joža ni prav vedel, kako je prišel zopet na prosto, tako je bil zavzet. In če bi srečal slugo, ki mu je odnesel ono priporočilno pismo, na katerega je stavil vse upe in nade, bi ga bil sredi ceste objel . . .

Herrn A. Deutschmann in Stein ihre erste Liedertafel. Sowohl Kärntnerlieder als auch Kunstlieder bedeutender Komponisten werden da zum Vortrage kommen. Um den lieben Gästen auch in den Zwischenpausen etwas zu bieten, wird ein bekannter, nach der Wiener Schule ausgebildeter Humorist auftreten, der selbst Mitglied der Sängerrunde ist. Nach der Liedertafel ist Tanzunterhaltung. Alle Sangesfreunde, sowie die unterstützenden Mitglieder werden zu dieser Liedertafel herzlichst eingeladen. Speziell geht aber die Einladung an die benachbarten Gesangsvereine und Sängerrunden mit der kameradschaftlichen Bitte, diesen Tag von einer ähnlichen Veranstaltung freizuhalten.

Völkermarkt.

Dne 7. marca se je prepiral trgovski pomočnik J. M. v Völkermarktu z čevljar-skim pomočnikom A. M. Naenkrat je potegnil trgovski pomočnik revolver in ustrelil dvakrat proti čevljar-skemu pomočniku. Zadel ga je v levo ramo, drugi strel je zadel k sreči le telesni pas. Ker se ni dalo dokazati, da je imel namen, drugega usmrtiti, je bil obtožen le radi težke telesne poškodbe. Obtoženec se je zagovarjal, da je bil v silobranu, kar pa ni bilo verjetno. Obsojen je bil na 6 tednov zapora.

Schwabegg.

Brand. Am 30. April um ungefähr 5 Uhr früh brannte dem Besitzer Johann Diemschnig in Oberdorf bei Schwabegg das Wirtschaftsgebäude bis aufs Mauerwerk gänzlich nieder. Die sofort erschienenen Feuerwehren Schwabegg und Otrih konnten noch mit knapper Not das nebenstehende Wohnhaus, das fast zu brennen begann, retten. Die Schwester des Eigentümers war zur Zeit des Brandausbruches bereits mit der Viehwartung im gleichen Objekte beschäftigt, konnte aber keine Wahrnehmung machen, auf welche Art das Feuer auf der Tenne ausgebrochen war. Die Bevölkerung vermutet, daß jemand Fremder im Stadel vor dem eingetretenen Regen Schutz gesucht, hiebei aber mit Zündhölzchen oder Zigaretten unvorsichtig hantiert habe. Durch das rasche Umsichgreifen des Feuers sind sämtliche landwirtschaftlichen Maschinen und Geräte, sowie 1 Kalb, 7 Schweine und 2 Schafe mitverbrannt. Der bedeutende Schaden übersteigt die Versicherungssumme um ein Vielfaches.

Eisenkappel.

M. Srienz iz Feistritz pri Bleiburgu je še le 23 let star, pa že večkrat predkaznovan zaradi tatvine. Po noči na 7. januarja se je vtihotopil v hlev v Eisenkapplu in tam spečemu Josefu Lamprecht ukradel 30 S. V isti noči je ukradel posestniku Johann Roßmanu 50 S, a mu jih je ta pri zasledovanju zopet odzvel. Ze drugi dan ga je žandarmerija prijela in ga predal okrajni sodniji v Eisenkapplu, a on je zbežal že 9. januarja in se je po deželi potepal okoli in beračil. Dne 20. januarja je bil v Bergu, kjer je posestniku Josefu Schumniku potegnil denarnico iz varžeta in dobil 280 S. Končno ga je prijela roka pravice, ko je ravno ukradel kolo. Deželno sodišče mu je za vse to prisodilo eno leto ležke ječe v pokoro.

St. Kanzian.

Am Mittwoch, den 23. April 1930, spendete der hochwürdige Herr Fürstbischof Dr. Adam Heftler nach langen Jahren, das letztmal war es in den Jahren des Schreckens, in unserer Pfarrkirche die hl. Firmung. Zum feierlichen Empfang um 3/4 9 Uhr hatten sich viele Gläubige eingefunden. Namens des Dekanates begrüßte den Oberhirten der Propst von Eberndorf, Herr Truppe, im Namen der Pfarrinsassen der Ortschaft H. Poljanec, für die Gemeinde Herr Josef Rabl jun, für die Schule Herr Oberlehrer Hans Fleiß und

für die katholische Aktion Herr Pivpivnik. Einige Mädchen trugen dem hohen Gaste zu Ehren Gedichte vor. Sonderbar hat es uns berührt, daß Herr Poljanec den Oberhirten zuerst in längerer slowenischer, dann erst in deutscher Sprache begrüßte und daß auch nur ein Kind ein deutsches Begrüßungsgedicht sprach. Scheinbar weiß der Herr Pfarrer nicht, daß der hochw. Herr Fürstbischof die „slowenische“ Weltsprache nicht beherrscht oder er wollte dem Oberhirten die Pfarre als slowenische Pfarre zeigen. Daß die letztere Annahme die richtige ist, bezeugt auch die Antwort des Herrn Pfarrers bei der Religionsprüfung in der Kirche. Auf die Frage des Herrn Fürstbischofes nach deutschen Kindern antwortete er, es sei nur eines. Ob etwa die Aufregung daran schuld war, daß er auf die anderen vergaß? In dem Falle könnten wir ihm verzeihen. Die feierliche Messe las der hochw. Herr Fürstbischof unter großer Assistenz der Geistlichkeit des Eberndorfer Dekanates. Während der hl. Messe hatten wir nach langer Zeit Gelegenheit, eine deutsche Predigt zu hören, diesmal sogar aus dem Munde unseres hochverehrten Herrn Fürstbischofes. Nach einer slowenischen Predigt des Hofkaplans Herrn Zechners spendete der hochw. Fürstbischof über hundert Firmingen, die das gute Wetter und unsere schöne Gegend anlockte, das Sakrament der Firmung. Am frühen Nachmittag verließ uns der hochw. Fürstbischof. Sein lieber Besuch und seine schöne Predigt, wir haben ja so selten die Möglichkeit, eine deutsche Predigt zu hören, werden uns noch lange im Gedächtnis bleiben. Wir hoffen, daß wir unseren lieben Oberhirten recht bald wieder bei uns begrüßen können.

St. Kanzian.

V četrtek, dne 24. aprila, dopoldne smo pokopali Rivčevega očeta gospoda Florijana Mikloutza v Piskertschach, ki je umrl v visoki starosti. Zadnja leta je že bolj bolehal in slednji čas postelje sploh ni zapustil. Rivčev oče je bil prav zgleden mož in vselej zvest sin svoje lepe koroške domovine. Lepa množica se je udeležila pogreba in izkazala zadnjo čast rajnemu. Naj mu je domača zemlja lahka.

Razne vesti.

V Göttweigu v Niederösterreichu je orožništvo aretiralo sina nekega posestnika in gostilničarja, ki je zažgal očetovo posestvo. Sin je mislil, da bo oče kmalu umrl in je hotel še pred smrtjo očeta, da bi dobil dediščino od zavarovalnice.

Naš zvezni prezident Miklas je pri nekem jezeru v Oberösterreichu za letošnje poletje vzel v zakup vilo, kjer hoče v krogu svoje družine nekaj dopustnih tednov preživiti. Ker hoče zvezni predsednik preživiti svoj dopost s svojimi 11. otroki, se je dogovorilo pri sklepu najemne pogodbe, da naj postavi posestnik v vilji 17 postelj.

Na občinski seji v Budimpešti je neki občinski svetnik izjavil, da je med 209 cestnimi pometači 6 dipl. inženjerjev, dva akademika, 6 bivših oficirjev in 12 absolventov neke višje obrtne šole, ker drugo delo niso mogli dobiti.

Na cesti v bližini Blatnega jezera na Madžarskem so se dečki zabavali s tem, da so s kamenjem obmetavali avtomobile. Pri tem je padlo kamenje tudi v avto, v katerem sta bila italijanski poslanik v Budimpešti in italijanski polkovnik, pri čemer je bil ranjen polkovnik.

Ameriški komite za olajšanje lakote na Kitajskem poroča, da bo v dveh provincah, kjer je meseca januarja umrlo od lakote dva milijona ljudi, umrlo meseca julija še nadaljnih tri milijone ljudi, če ne pride nobena pomoč.

Angleški državni tajnik za finance je vsponjni zbornici omenil, da so angleški

dobičkarji med svetovno vojno vtaknili 400 milijonov funtov šterlingov (1 funt = 34 S) v svoj žep. Da jim veselje malo pokvari, je sklenil, da jim naloži na imetje nov neposredni davek.

Pred vojno, ko je bil Wien središče velike države, je tam bilo 1500 odvetnikov, danes ima Wien pol milijona pribivalcev manj in prebiva tam 2000 odvetnikov.

V nekaterih krajih v Grčiji so se pojavile velike množine kobilic. Ministrstvo za kmetijstvo je dalo oblastem potrebna navodila kako iztreti kobilice in skušajo zdaj kmetje skupno z oblastmi na vse načine uničiti škodljivce.

V zvezi z naraščajočo brezposelnostjo beležijo na Polskem mnogo samomrev. V Varšavi se je vzelo 18. aprila življenje 6 ljudi, med katerimi je bilo tudi 11 letno dekletce, ki se je vrglo skozi okne tretjega nadstropja. Istočasno se je obesilo 8 ljudi v Krakovu in dveh mestih. V nekem drugem mestu se je ustrelil knjigovodja velike predilnice. Njegova žena se je po pogrebu obesila doma, v podstrešju.

V Mehiki je neki mož rešil tekmeča pri svojem dekletu na ta način, da je privezal psa na verigo ter mu nekoliko dni v največji vročini ni dal vode, tako da je pes obol na steklini. Potem je spustil psa v trenutku, ko je mimo hiše prišel njegov tekmovalec. Pes je seveda ga popal in ogrizel in je tudi podlegel grozni bolezni. Policija je moža aretirala in je zločinec v ječi priznal svoje grozovito dejanje. Pobegnul pa je iz zapora in z bodalom usmrtil tudi svojo ljubljeno, nakar je utekel v gore, kjer ga išče orožništvo.

V Berlinu se je govorilo na nekem kongresu kirurgov (ranocelnikov) o nastanku raka na podlagi poskusov. Dr. Mertens iz Münchna je dobil iz kri bolnih na raku dve snovi, ki sta bili močno strupeni. Vbrizgal je te snovi mišim, katere so poginile s hudimi krči. Dr. Hellner iz Münstra pa je pridobil iz rakovih oteklin neke soke, ki jih je prenesel na žival. Pri teh živalih pa je ugotovil, da se rak ne pojavlja nič bolj pogosto, kakor pri onih živalih, katerih je cepil. S tem je ugotovil, da se rakova bolezen z rakovimi soki ne prenaša. S tem bi bilo dokazano, da ni nobenega povzročitelja raka.

Pri zadnjih parlamentarnih volitvah v Angliji je kandidiralo za 615 poslanskih sedežev 1730 oseb, ki so protrosile skupno v volilne svrhe 1, 231.000 funtov šterlingov (1 funt sterling = 34,50 S). Ker je bilo pri teh volitvah oddanih okrog 22 milijonov glasov, je veljal vsak glas 1 šiling.

V Ameriki so carinska oblastva zaplenila parnik, ki je prevažal alkoholne pijače v vrednosti 40 milijonov dolarjev. Oblastva so doznala za ta velikopotezen poskus tihotapstva slučajno in so cariniki izlili ves tovor parnikar v reko.

V Rusiji je proslava prvega maja trajala dva dni. Ker so na mnogih delavskih skupščinah sklenili, da se 2. maja dela v korist javnih ustanov vseh vrst je „Vse-zvezni svet strokovnih zvez“ izdal naredbo, da je v vseh tovarnah in podjetjih 1. in 2. maja delo prepovedano.

V Nemečiji vodijo čim dalje bolj odločen boj proti barvanju ustnic, ki je postalo zlasti med ženskami iz takozvanih boljših krogov prava razvada. Lansko leto so uvozili iz Francije v Deutschland okrog 12 metrskih stotov barvila za ustnice v vrednosti 7½ milijona mark.

Silni glad je v nekaterih kitajskih pokrajinah povzročil, da se je zopet razvila trgovina z deklicami, ki je zadnje desetletje skoro popolnoma prenehala. V glavnem prodajajo svojih mladoletnih hčer oni Kitajci, ki se hočejo iznebiti nepotrebnih lačnih ust. Kakor poroča misionarska družba v Berlinu, so v nekaterih pokrajinah prodajali deklice kar na vozove. Poln voz deklic stane samo okoli 180 šilingov in jih gre na voz kakih petnajst. V celem je prizadeto po tej grozni lakoti 32 okrajev.

Po poročilih raznih listov se je spustil v Dobrudži na rumunskem ozemlju ogromen roj kobilic, ki so pokrili 200 ha polja in gozdov in uničili vse vinograde. Plast kobilic je ponekod debela do 15 cm. V nevarnosti so poljski posevki, sadovnjaki, vobče vse, kar je zelenega.

V Ameriki je bilo v zadnjih štirih letih oropanih 70 bank. Roparji so se poslužili najbolj neverjetnih načinov, da so dosegli svoj namen. Tako je neka tolpa izkopala 20 m dolg predor do zakladnice neke banke, predrila je nje 2 m debeli železobetonski zid in prišla končno do blagajne, ki je dala še najmanj dela. Druga zločinska tolpa je vdirala v banko od zadaj, dočim je bilo spredaj polno čuvajev. Na ta način so izgubile ameriške banke 3 milijarde 735 milijonov šilingov.

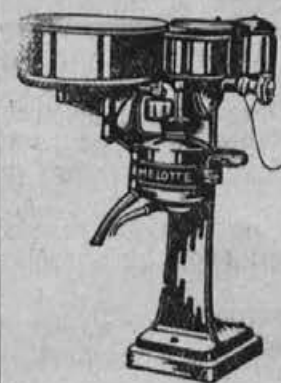
Marktberichte

	Klagenfurt		Völkermarkt	
	od	do	od	do
	gr.	gr.	gr.	gr.
Pšenica (1 kg)	31	32	28	30
rž	22	24	20	22
ječmen	25	27	24	25
oves	22	24	18	19
koruza	20	22	22	23
ajda	26	28	26	27
preso	—	—	22	23
fižol	—	50	38	40
leča	—	—	42	45
detelja	—	—	210	230
krompirje	—	15	6	7
vole (prima)	—	—	155	165
vole (sekunda)	—	—	145	150
molzne krave in biki	120	155	120	140
klavne krave	80	110	80	100
teleta	—	—	190	200
prašički	400	420	400	450
pitani prašiči	240	270	240	260
ovee	—	—	80	100
kure (1 kom.)	400	500	—	—
jačje (1 kom.)	13	14	11	12
maslo (1 kg)	500	600	450	600
mleko (1 l)	42	48	30	32
skuta (1 kg)	—	—	—	—
seno (sladko) 100 kg	—	1200	1100	1200
seno (kislo) 100 „	—	800	900	1000
slama 100 „	—	800	700	800
drva bukova (30 cm)	700	—	—	—
drva mehka (30 cm)	550	—	—	—

Stanje valute dne 8. maja.

100 mark (Rentenmark)	=	168.70	Schilling
100 dinarjev	=	12.455	„
100 lir	=	37.10	„
100 dolarjev	=	704.75	„

NOVI MODEL originalnega

**Melotte-
JEVEGA**

posnemalnika za mleko, pripraven za ročni in motorni pogon. Neprekošeno glede na konstrukcijo in obstojnost! Brezglasen tek!

**Originalno
Melotte - jevo**

Brabantsko ORALO

Najzbornišča oralna pripravila, sedanjosti, Ugodna plačila na obroket, Ceniški zastojni.
Zastojstvo: Valentin Laßing, posestnik v Neudorfu, P. Föderlach

Melottewerke, Wien, IV., Mayerhofgasse 16/1.